

Súd: Okresný súd Nové Mesto n/V
Spisová značka: 7C/262/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513203146
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Stachovič
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2016:3513203146.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Novom Meste nad Váhom, pred samosudcom JUDr. Andrejom Stachovičom, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o. , so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti odporcovi: K. K., R.. XX.XX.XXXX, R. C. R. C. XXX o zaplatenie 546,70 Eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi kapitalizovaný úrok zo zmenkovej sumy 13,47 Eur a zmenkovú odmenu 2,58 Eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti sa návrh zamietá.

Odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom zo dňa 28.03.2013 domáhal súd, aby zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi zmenkový úrok vo výške 0,25% zo sumy 772,53 Eur od 06.06.2010 do 13.10.2010, čo predstavuje sumu 251,07 Eur, zo sumy 689,64 Eur od 14.10.2010 do 15.11.2010, čo predstavuje sumu 56,90 Eur, zo sumy 684,45 Eur od 16.11.2010 do 13.12.2010, čo predstavuje sumu 47,91 Eur, zo sumy 604,93 Eur od 14.12. 2010 do 16.01.2011, čo predstavuje sumu 51,42 Eur, zo sumy 470,03 Eur od 17.01.2011 do 14.02.2011, čo predstavuje sumu 34,08 Eur, zo sumy 350,03 Eur od 15.02.2011 do 15.03.2011, čo predstavuje sumu 25,38 Eur, zo sumy 230,03 Eur od 16.03.2011 do 13.04.2011, čo predstavuje sumu 16,68 Eur, zo sumy 110,03 Eur od 14.04.2011 do 11.10.2011, čo predstavuje sumu 49,79 Eur, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy, zo sumy 772,53 Eur od 06.06.2010 do 13.10.2010, čo predstavuje sumu 4,84 Eur, zo sumy 689,64 Eur od 14.10.2010 do 15.11.2010, čo predstavuje sumu 3,75 Eur, zo sumy 684,45 Eur od 16.11.2010 do 13.12.2010, čo predstavuje sumu 3,16 Eur, zo sumy 604,93 Eur od 14.12. 2010 do 16.01.2011, čo predstavuje sumu 3,39 Eur, zo sumy 470,03 Eur od 17.01.2011 do 14.02.2011, čo predstavuje sumu 2,25 Eur, zo sumy 350,03 Eur od 15.02.2011 do 15.03.2011, čo predstavuje sumu 1,67 Eur, zo sumy 230,03 Eur od 16.03.2011 do 13.04.2011, čo predstavuje sumu 1,10 Eur, zo sumy 110,03 Eur od 14.04.2011 do 11.10.2011, čo predstavuje sumu 3,28 Eur, zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 2,58 Eur. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 18.12.2009 na zmenkovú sumu 772,53 Eur. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Odporca mal zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, odporca oneskorene zaplatil 782,50 Eur, z toho 772,53 Eur na zmenkovú sumu a 9,97 Eur na príslušenstvo, preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom.

Odporca sa k návrhu nevyjadril.

Navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky. Odporca ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle čl. 3 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu, konajúceho vo veci. Hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom nepresahuje 2.000,- EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, a preto sa podľa čl. 2 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na tento spor uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Odporca má bydlisko v obvode Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ktorý je z tohto dôvodu v zmysle uvedeného nariadenia príslušným súdom na konanie vo veci. Takto určená právomoc súdu je i v súlade s čl. 16 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 Z.z. z 22.12.2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Vzhľadom k tomu sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom SR. Použitie právneho poriadku SR v súlade s § 10 a § 11 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov zodpovedá rozumnému usporiadaniu záväzkového vzťahu účastníkov konania. Iná dohoda účastníkov konania o voľbe rozhodujúceho práva v konaní preukázaná nebola.

Tunajší súdu rozsudkom č.k. 7C/262/2013-35 zo dňa 09.09.2013 návrh v celom rozsahu zamietol z dôvodu neplatnosti zmenky. Na odvolanie navrhovateľa odvolací súd rozsudok prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pre riešenie všetkých zásadných otázok súdnej veci je potrebné poznať jej základné východiská a mať ich neustále na zreteli, pretože sú pre postup súdu v konaní a pre jeho rozhodovanie určujúce. V prvom rade je to povaha uplatneného nároku. Z návrhu je bez pochybností zrejmé, že navrhovateľ uplatňuje nároky na peňažné plnenia z vlastnej zmenky, a to na zmenkovú sumu, úrok, a zákonný šesťpercentný úrok. Ďalej uvedené sa vzťahuje na zmenku všeobecne, prípadne v špecifikách na zmenku vlastnú. Zmenka je samostatným právnym dôvodom (titulom) vzniku práv a povinností, tak ako je ním v iných prípadoch napríklad priamo zákon, zmluva, delikt, konštitutívne rozhodnutie súdu a pod. Zmenka nie je právnym úkonom. Je listinným cenným papierom, ktorý vzniká na základe právneho úkonu. Vzhľadom na uvedenú povahu samostatného právneho dôvodu, vyplývajú práva zo zmenky vždy bez ďalšieho iba zo samotnej zmenky. Preto iba zmenka, teda nič viac ako samotná listina náležitého obsahu, je vždy dostatočná na preukázanie práv z nej vyplývajúcich. Súčasne sú požiadavky na obsah platnej zmenky natoľko minimálne, že na nej nemusí byť uvedené prečo k jej vzniku došlo, nemusí byť teda uvedený hospodársky dôvod (kauza) jej vzniku. V tom spočíva abstraktnosť tohto cenného papiera. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ majiteľ zmenky uplatní na súde práva zo zmenky a predloží platnú zmenku, vznik nároku zo zmenky tým preukáže. Ďalší zásadný aspekt veci spočíva v špecifikách procesného postupu, na základe ktorého bol nárok uplatnený a vo veci konané. Nariadenie upravuje osobitný procesný postup, ktorého cieľom je zjednodušené uplatnenie nárokov s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch. Nie je však procesnou úpravou úplnou a izolovanou. Z povahy prameňa tohoto právneho predpisu ale aj z jeho výslovného znenia (čl. 19 Nariadenia) vyplýva vzťah jeho špeciality k lex fori, teda k procesnému predpisu štátu konajúceho súdu, v tomto prípade k O.s.p. Všetky Nariadením neupravené otázky sa teda riešia podľa O.s.p. Osobitne je potrebné poukázať, že ako každý procesný predpis, aj Nariadenie je v prvom rade prostriedkom k dosiahnutiu spravodlivého súdneho rozhodnutia. Z obsahu spisu vyplýva, že výpis z obchodného registra a zistenia z vlastnej úradnej činnosti, ktoré pre potreby rozhodnutia použil súd prvého stupňa, nenavrhol ako dôkaz žiaden z účastníkov. Pred rozhodnutím vo veci účastníkov žiadnym spôsobom neupovedomil, že tieto dôkazy mieni vykonať a k akým rozhodujúcim skutočnostiam majú byť vykonané, teda že nimi mieni zisťovať, či nebol pôvod zmenky v spotrebiteľskom vzťahu. Právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je pritom súčasťou práva na súdnu ochranu, ako ústavou zaručeného základného práva (čl. 48 ods. 2 ústavy). Porušenie procesných práv, ktoré svojou intenzitou zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania je vždy odňatím možnosti konať pred súdom. Možnosť vyjadriť sa k dôkazom je súčasne

daná aj Nariadením, ktoré ukladá súdu jednak povinnosť zaslať návrh na vyjadrenie odporcovi, ale obsahuje aj právo repliky navrhovateľa na vyjadrenie odporcu (čl. 5 ods. 2 a ods. 4 Nariadenia). Keďže je daná povinnosť súdu oboznamovať účastníkov s vyjadreniami protistrany, a teda aj s jej dôkaznými návrhmi a listinnými dôkazmi samotnými (Nariadenie používa pojem - podporné dokumenty), musí táto povinnosť vo vzťahu k dôkazom platiť aj pre súd, pokiaľ rozhodne o vykonaní dôkazov a vykoná ich ex offo. Keďže navrhovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k dôkazom vykonaným ex offo súdom, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom, a preto krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa tiež vec nesprávne právne posúdil. Nesprávne právne posúdenie veci je mylná aplikácia (a výklad) právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť. V tomto smere pochybil súd prvého stupňa v tom, že na zmenke uvedený údaj "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia" považoval za určenie splatnosti. Tu je potrebné sa stotožniť s navrhovateľom, že uvedený údaj nie je údajom splatnosti, ale určením dlhšej ako zákonnej jednoročnej lehoty na predloženie vstazmenky v súlade s § 34 ods. 1 ZŠZ, podľa ktorého je zmenka na videnie sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. I keď navrhovateľ neuvádza ďalší odvolací dôvod odkazom na § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., z obsahu odvolania je zrejماً námietka, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Toto pochybenie spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že okresný súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Pod tento odvolací dôvod spadá záver súdu prvého stupňa, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a odporcom. Z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa takýto záver skutočne jednoznačne nevyplýva. Z výpisu z obchodného registra a úradnej činnosti súdu sa môže javiť ako možný, či nanajvýš ako pravdepodobný, no preukázať sa z uvedených dôkazných prostriedkov jednoznačne nedá. Ako uvádza navrhovateľ, v činnosti spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. mohli prichádzať do úvahy nielen právne vzťahy so spotrebiteľmi a z ničoho nevyplýva, že tu posudzovaný právny vzťah práve takýmto iným vzťahom nie je. Pokiaľ súd pre účely rozhodnutia vo veci samej prevzal konštatovanie spotrebiteľského vzťahu ako skutkové zistenie z rozhodnutia krajského súdu o príslušnosti, nebol jeho postup správny. Pre účely rozhodnutia o príslušnosti postačovala pravdepodobnosť danosti takéhoto vzťahu a nebolo potrebné a ani efektívne túto skutočnosť preukazovať dokazovaním do takej miery, ako je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ však bude súd prvého stupňa v ďalšom konaní považovať pôvod zmenky v spotrebiteľskom vzťahu za rozhodujúci, a z doterajšieho konania sa danosť významu tejto otázky javí, nie je vykonanie dôkazov vylúčené. To ani ako dokazovanie ex offo, no vždy len za predpokladu, že bude vykonané náležitým postupom bez porušenia práva účastníkov na vyjadrenie k dôkazom. Akékoľvek dokazovanie však musí zohľadňovať špecifikum uplatneného nároku, ako nároku zo zmenky. Ako bolo uvedené, platná zmenka je dostatočným dôkazom o vzniku zmenkového záväzku. V konaní však môže byť preukázané aj to, že tento záväzok na strane odporcu neexistuje, čo platí napokon všeobecne a nie len v prípade záväzku zo zmenky. Dôvod neexistencie záväzku na strane odporcu môže byť rôznych (napr. zánik záväzku alebo nedostatok vecnej legitímácie odporcu). V prípade zmenky môže nastať aj situácia, že nárok je uplatnený z platnej zmenky a proti tomu, kto má podľa nej plniť, no napriek tomu zmenka túto osobu nezaväzuje. To v prípade nedostatku v hospodárskom dôvode (ďalej tiež kauza) zmenky. Vyššie bolo uvedené, že zmenka pre svoju povahu abstraktného cenného papiera nemusí obsahovať kauzu, teda dôvod prečo vznikla. To však neznamená, že by takýto dôvod vôbec neexistoval. Sotva by totiž niekto podpísal zmenku len tak, bez toho, aby očakával hospodársky prínos (napríklad podpis zmenky urobený zo žartu), no aj tu by sa jednalo o zmenku platnú. Za takmer každou zmenkou hospodársky dôvod jej vzniku existuje, i keď pri skúmaní samotnej listiny ostáva spravidla skrytý. Jedná sa v podstate o zmluvu medzi vystaviteľom zmenky a remitentom (prvý veriteľ zo zmenky), ktorá vedie k vydaniu zmenky a býva označovaná ako zmenková zmluva. Táto zmluva je kauzou zmenky a jej prípadné nedostatky otvárajú zmenkovému dlžníkovi cestu, ktorou môže dosiahnuť, že ani z platnej zmenky nemôže byť zaviazaný k zmenkovému plneniu. Uvedenú možnosť zmenkového dlžníka označuje teória a prax ako kauzálne námietky, ZŠZ používa pojem vlastné vzťahy. Možno zhrnúť, že ani z platnej zmenky nie je vystaviteľ povinný plniť, pokiaľ zmenka vznikla na základe takého dojednania medzi ním a remitentom, ktoré nebolo platné. Rovnaký záver konštatuje Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 1.7.2009 sp. zn. 10Bdo V 43/2006 (Zo súdnej praxe 42/2009 a tiež ASPI ID:JUD34272SK). Najvyšší súd v odôvodnení konštatuje: "Hoci je zmenka abstraktným

úkonom, takmer vždy tu existuje kauza, inak sa hovorí o tzv. zmenkách planých, pri ktorých nie je žiadny hospodársky dôvod ich vydania alebo použitia. Keďže má zmenka rýdzo abstraktný charakter, je aj planá zmenka zmenkou platnou, pretože aj pre ňu platí, že abstraktný zmenkový záväzok nevyžaduje žiaden iný dôvod existencie, než platnú listinu obsahujúcu zmenkový dlh. Vlastník zmenky síce nie je povinný preukázať dôvod (kauzu) zmenky, dlžník však má možnosť sa proti plateniu brániť kauzálnymi námietkami." V danom prípade navrhovateľ namieta, že odporca kauzálne námietky nevzniesol, preto sa nimi súd prvého stupňa nemohol zaoberať. Sám z moci úradnej ich totiž vznášať nemôže, pretože by nahrádzal tvrdenia obrany odporcu a nedovolené tým zasahoval do hmotnoprávných vzťahov účastníkov a vytváral ich nerovné postavenie. Možno dať navrhovateľovi za pravdu v tom, že nahrádzanie tvrdení účastníka konania súdom je v sporovom konaní ovládanom zásadou kontradiktórnosti neprípustné, ako aj v tom, že odporca skutočne kauzálne námietky v tomto prípade nevzniesol. Odvolací súd tiež pripúšťa, že vykonanie dôkazov k otázkam okolností vzniku zmenky ku kauzálnym otázkam smeruje. To všetko za situácie, kedy je navrhovateľom predložená zmenka platná a ako bolo uvedené vyššie, platná zmenka bez ďalšieho preukazuje vznik zmenkového záväzku odporcu. V tomto prípade však samotná listina predloženej zmenky obsahuje údaje, z ktorých vznikajú pochybnosti o kvalite kauzálneho vzťahu zmenky, a teda aj pochybnosti, či predložená zmenka, i keď platná, odporcu skutočne zaväzuje k plneniu na jej základe. Je nepochybné, že zmenka bola vydaná na rad spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., o ktorej je z verejného registra (obchodný register) zrejme, že je poskytovateľom úverov, a že nie je bankou. Súčasne zmenka obsahuje údaj "číslo zmluvy" s viacmiestnym číselným údajom, javí sa vystavená v sérii viacerých typovo totožných zmeniek s predtlačeným remitentom v osobe spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., predtlačeným zmenkovým úrokom 0,25 % denne (91,25 % ročne) a súčasne v predtlačí predpokladá rozlišovanie, či je vystaviteľom fyzická osoba nepodnikateľ alebo živnostník (alternatívne uvádza obsah koloniek ako napr. rodné číslo/IČO a pod.). V tomto prípade bol vystaviteľ zmenky, teda odporca identifikovaný údajmi nepodnikateľa. Zo samotného obsahu zmenky sa s vysokou pravdepodobnosťou javí, že zmenka sa týka spotrebiteľského vzťahu (ust. § 52 OZ). Zároveň treba mať na zreteli, že súd neprístupuje k prejednaniu veci výlučne iba s poznaním obsahu daného spisu a znalosťou práva izolovane od poznania o iných súdených veciach. Tieto ďalšie poznania súdu môžu byť z dôvodu ich častého výskytu takej intenzity, že sa stanú skutočnosťami známymi súdu z jeho úradnej činnosti. V danom prípade je takou skutočnosťou známou z úradnej činnosti súdu, zvlášť z exekučných vecí, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytovala úvery v prevažnej miere spotrebiteľom, a že tieto úvery boli zabezpečené zmenkou. Vyžadujúc bežnú podnikateľskú opatrosť navrhovateľa, ktorý nadobudol a na súde uplatnil rovnakým spôsobom stovky zmeniek od spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., je potrebné uvedené vedomosti o pôvode zmenky predpokladať aj u neho. S uvedenou sumou znalostí získaných v prvom rade zo samotnej zmenky ako aj z úradnej činnosti súdu, teda na strane súdu vznikajú objektívne pochybnosti o tom, či predložená zmenka, i keď platná, je spôsobilou zaväzovať odporcu k plneniu podľa nej. Javí sa totiž, že pôvod zmenky je v spotrebiteľskom vzťahu (Z rovnakých dôkazov mal súd prvého stupňa pôvod zmenky v spotrebiteľskom vzťahu nesprávne za jednoznačne preukázaný). Pritom v spotrebiteľskom vzťahu je potrebné so zmenkou narábať zvlášť opatrne. Súčasne je priamo zo zmenky zrejme, že zaväzuje k plateniu úroku vo výške viac ako 90 % ročne, čo tiež vyžaduje zvýšenú pozornosť súdu z pohľadu prípustnosti takto vysokého plnenia. Takto vzniknuté pochybnosti o kvalite zmenkovej zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla, je potrebné odstrániť, aby mohol súd vo veci vydať rozhodnutie spĺňajúce požiadavky súdneho rozhodnutia, teda rozhodnutie najmä zákonné a spravodlivé. Preto je oprávnený vykonať za účelom odstránenia uvedených pochybností ďalšie dokazovanie, ktoré je tu nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (ust. § 120 ods. 1 O.s.p.). Toto ďalšie dokazovanie však nevykonáva na preukázanie tvrdení, ktoré by boli neprípustne dovodzované súdom bez ich pôvodu od účastníkov, ale iba na odstránenie pochybností vyplývajúcich priamo z najvýznamnejšieho dôkazu predloženého navrhovateľom, teda zo zmenky. Pokiaľ priamo z dôkazu, na ktorom je založený uplatnený nárok, vznikajú na strane súdu závažné pochybnosti o tom, či je uplatnený nárok v súlade s právom, nemôžu tieto pochybnosti ostať súdom neodstránené, a to ani pri pasívnom účastníkovi v kontradiktórnom konaní. Súd je tu povinný zvoliť taký procesný postup, ktorým uvedenú vlastnú pochybnosť o zákonnosti uplatneného nároku odstráni, teda aj postup podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. Predíde tak vydaniu rozhodnutia, o predmete ktorého by z hľadiska súladu s právom sám pochyboval, čo by bolo v priamom rozpore so základným poslaním súdu, ktorým je ochrana práva. Ďalšie dokazovanie k otázkam zmenkovej zmluvy - kauzy zmenky, je tak z hľadiska jeho dôvodu prípustné a súčasne nemožno súhlasiť s navrhovateľom, že ho procesný predpis neprípúšťa, i keď iba výnimočne. Špecialitu Nariadenia voči O.s.p. nemožno chápať tak, že v procese podľa Nariadenia nemožno vykonať dokazovanie ex offo. Dokazovanie iniciované zo strany súdu slúži v neposlednom rade na to, aby jeho rozhodnutie obstálo z hľadiska spravodlivosti, ktorá musí byť v právnom štáte

dosiahnuteľná v zásade na základe akéhokoľvek právneho predpisu, zvlášť ak na spravodlivosť ako vodiaci princíp svojej právnej úpravy predpis priamo odkazuje (bod 1 preambuly Nariadenia). V každom prípade však musí byť toto dokazovanie vykonané zákonným spôsobom, teda s možnosťou účastníkov vyjadriť sa k nemu. Napokon navrhovateľ v odvolaní tiež poukazuje na nemožnosť skúmania kauzy po indosamente, teda po prevode zmenky rubopisom, na základe ktorého nadobudol zmenku i navrhovateľ. Aj tento názor navrhovateľa je správny a skúmať kauzálne otázky po indosamente možno iba za podmienok stanovených v ust. § 17 ZŠZ, teda len za veľmi špecifickej situácie. Pokiaľ by však zmenka vznikla v súvislosti so spotrebiteľským vzťahom, mal by prevod rubopisom za následok, že po takomto prevode zmenky by došlo k významnému oslabeniu právneho postavenia spotrebiteľa, čo je v rozpore s právnou úpravou spotrebiteľského práva. Preto je prípustnosť indosamentu zmenky pochádzajúcej zo spotrebiteľských vzťahov obmedzená. V plnej miere sa tu možno stotožniť so závermi Vrchného súdu v Prahe, ktoré konštatoval vo svojom rozsudku z 29.4.2013 sp. zn. 9 Cmo 122/2013 (Právní rozhledy 13-14/2013, str. 508, tiež www.beck-online.cz). Citovaný rozsudok totiž v dotknutej časti vychádza z principiálne identickej právnej úpravy spotrebiteľského práva a z totožnej právnej úpravy zmenkového práva. Vrchný súd uvádza: Je potrebné mať na zreteli, že v posudzovanom prípade je zmenková zmluva v zmysle definície ust. § 52 ObčZ spotrebiteľskou zmluvou. Nemožnosť uzavrieť v tomto prípade zmenkovú zmluvu zakladajúcu zmenku na rad možno nepriamo dovodiť aj zo zákazu stanoveného v ust. § 56 ods. 1, ods. 3 písm. k) ObčZ. (V slovenskom právnom poriadku ust. § 53 ods. 1 OZ v znení ku dňu vystavenia zmenky, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). A tiež ust. § 53 ods. 4 písm. b) OZ, podľa ktorého sa za neprijateľné zmluvnú podmienky v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.) K druhému citovanému ustanoveniu vrchný súd ďalej uvádza, že pokiaľ nemôže prevod dlhu dodávateľa spôsobiť zhoršenie vymožitelnosti pohľadávky spotrebiteľa, je nutné dospieť k záveru, že takáto nedovolenosť platí aj v opačnom postavení, teda keď dodávateľ prevádza pohľadávku (v danom prípade zmenku, ako vec, ktorá generuje pohľadávku) a spotrebiteľ má v dôsledku tohoto prevodu sťaženú obranu voči nadobúdateľovi. Vrchný súd napokon uzatvára, že pokiaľ nie je v zmenkovej zmluve (teda aj v zmenke; pozn. odvolacieho súdu) vylúčená prevoditeľnosť zmenky rubopisom (doložkou "nie na rad" podľa § 11 ods. (2) ZŠZ; pozn. odvolacieho súdu), potom taká zmluva obsahuje ujednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán k ujme spotrebiteľa. Z uvedeného prijíma vrchný súd záver, že pre rozpor so zákonom je podľa § 39 ObčZ (ust. § 39 OZ pozn. Odvolacieho súdu) neplatná zmenková zmluva, na základe ktorej spotrebiteľ podpísal v prospech podnikateľa zmenku na rad súvisiacu so spotrebiteľským úverom. Táto skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmenky, zakladá však dôvodnú obranu proti povinnosti zaplatiť zmenku jej majiteľovi. Na závery citovaného rozsudku odkazuje aj Ústavný súd ČR vo svojom náleze IV. 457/2010 zo dňa 18.7.2013 (www.nalus.usoud.cz), v ktorom sa zaoberal problematikou indosovaných zmienok v spotrebiteľských vzťahoch. Zo všetkého vyššie uvedeného teda vyplýva, že v ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Do úvahy tu prichádza najmä listina úverovej zmluvy označenej na zmenke, ktorú by mali mať k dispozícii účastníci zmluvy (nie navrhovateľ), ale môže byť aj súčasťou iného súdneho spisu, napríklad exekučného. Dokazovanie však musí súd prvého stupňa vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom. Pokiaľ sa bude jednať o dôkazy ku ktorých vykonaniu pristúpi bez návrhu účastníkov, musí účastníkov pred rozhodnutím vo veci oboznámiť, k akým rozhodujúcim skutočnostiam mieni dokazovanie vykonať a aké dôkazy mieni oboznámiť. Listinné dôkazy je povinný súčasne účastníkom zaslať a následne musí účastníkom umožniť vyjadriť sa k takémuto oboznámeniu a dôkazom. Pokiaľ súd prvého stupňa nariadi vo veci pojednávanie, na ktorom predmetné dokazovanie vykoná, uvedené práva účastníkov tým naplní, pretože im možnosť vyjadriť sa k dôkazom vytvorí na pojednávaní. V tejto súvislosti nie je dôvodná námietka navrhovateľa, že pojednávanie tu nie je prípustné, keďže túto možnosť ponecháva na úvahe súdu priamo čl. 5 ods. 1 Nariadenia. Ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť vyššie uvedenými právnymi závermi o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky. Právnymi názormi odvolacieho súdu o spôsobe vykonania dokazovania ako aj o ostatných právnych otázkach v tomto rozhodnutí riešených je súd prvého stupňa v ďalšom konaní viazaný.

Na podklade čiastočného späťvzatia návrhu súd uznesením č.k. 7C/262/2013-118 zo dňa 26.01.2016 konanie v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 772,53 Eur od 06.06.2010 do 13.10.2010, zo sumy 689,64 Eur od 14.10.2010 do 15.11.2010, zo sumy 684,45 Eur od 16.11.2010 do 13.12.2010, zo sumy 604,93 Eur od 14.12.2010 do 16.01.2011, zo sumy 470,03 Eur od 17.01.2011 do 14.02.2011, zo sumy 350,03 Eur od 15.02.2011 do 15.03.2011, zo sumy 230,03 Eur od 16.03.2011 do 13.04.2011, zo sumy 110,03 Eur od 14.04.2011 do 11.10.2011 zastavil.

Súd sa oboznámil s návrhom spolu s prílohami, originál zmenkou, pričom zistil nasledovný skutkový stav veci:

Navrhovateľ predložil v konaní vlastnú zmenku, ktorá obsahuje nasledovné údaje:

Označenie, že sa jedná o zmenku

Číslo zmluvy: 307600130

Meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - odporcu

Miesto vystavenia: v Novom Meste nad Váhom

Dátum vystavenia: 18.12.2009

Zmenková suma: 772,53 Eur

Vyhlasenie vystaviteľa: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zmenkový úrok 0,25 % denne od 06.06.2010“

Splatné: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava,

Doložka: "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia"

Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na navrhovateľa.

Riadiac sa názorom odvolacieho súdu súd vlastnou činnosťou zistil, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie peňažného záväzku z úverovej zmluvy, teda spôsobom dovoleným v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. zákona o spotrebiteľských úveroch.

Podľa čl. I § 75 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj sročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I § 11 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 48 ods. 1 bodu 2., bodu 4. zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov majiteľ zmenky môže postihom žiadať šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 33 od. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov zmenka môže byť vystavená:

na nahliadnutie;

na určitý čas po nahliadnutí;

na určitý čas po dátume vystavenia;

na určitý čas.

Podľa ods. 2 cit. zák. zmenky s inou dobou splatnosti ako je vyššie uvedené alebo so splatnosťou postupnou sú neplatné.

Podľa § 34 ods. 1 cit. zák. zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa § 37 ods. 1 Obč. zák. právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 41 cit. zák. ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevplyva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. zákona o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa ods. 7 cit. zák. veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Na podklade vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je čiastočne dôvodný. Zmenka bola vystavená odporcom dňa 18.12.2009. Predmetná zmenka je platná, riadiac sa názorom odvolacieho súdu, a na základe tejto zmenky je odporca, ako dlžník, ktorý ju vystavil, povinný splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto mu predloží zmenku v čase jej splatnosti. Odporca si svoju povinnosť splnil oneskorene, pričom žiadne námietky voči zmenke, resp. žalobnému návrhu nevzniesol. Keďže nedošlo k dobrovoľnému a včasnému plneniu zo strany odporcu, súd ho rozsudkom zaviazal na úhradu nezaplateného zmenkového príslušenstva - kapitalizovaného úroku zo zmenkovej sumy 13,47 Eur (23,44 Eur - 9,97 Eur) a zmenkovej odmeny 2,58 Eur, ktoré bolo určené v súlade s § 48 ods. 1 bodu 2, bodu 4. zák. č. 191/1950 Zb., platného v rozhodnom čase.

Navrhovateľ mal právo zo zmenky žiadať od odporcu zmenkový úrok zo zmenkovej sumy vo výške 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Na podklade čiastočného späťvzatia návrh sa navrhovateľ domáha zmenkového úroku vo výške 0,06 % denne zo sumy 772,53 Eur od 06.06.2010 do 13.10.2010, zo sumy 689,64 Eur od 14.10.2010 do 15.11.2010, zo sumy 684,45 Eur od 16.11.2010 do 13.12.2010, zo sumy 604,93 Eur od 14.12.2010 do 16.01.2011, zo sumy 470,03 Eur od 17.01.2011 do 14.02.2011, zo sumy 350,03 Eur od 15.02.2011 do 15.03.2011, zo sumy 230,03 Eur od 16.03.2011 do 13.04.2011, zo sumy 110,03 Eur od 14.04.2011 do 11.10.2011.

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné pri úvere dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti však nie je možné úspešne dôvodiť, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov, resp. len na vystaviteľovi zmenky a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Neprimeranou, a teda odporujúcim dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklou, najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úveru. V prejednávanej veci súd zistil, že úroková miera o spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami bola v čase splácania úveru odporcom priemerne vo výške 11,4276 %. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľom požadovaný úrok podstatnou mierou presahoval horný limit obvyklej úrokovej miery, súd vyhodnotil postup navrhovateľa za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je postihnuté absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, teda navrhovateľovi nemôžu byť priznané zmenkové úroky ani v nižšej požadovanej miere.

Na základe vyššie uvedeného súd návrh v časti zmenkových úrokov zamietol, pretože nárok navrhovateľa na úroky nemohol požívať právnu ochranu, pretože sa odvíjal od úkonu, ktorý bol postihnutý absolútnou neplatnosťou pre rozor s dobrými mravmi. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že súd v obdobnej veci už rozhodol rozsudkom v konaní vedenom na tunajšom súde pod č.k. 10C/139/2010-52 zo dňa 26.07.2011, pod č.k. 10C/26/2013-37 zo dňa 13.08.2013, pod č.k. 10C/371/2013-52 zo dňa 26.08.2014, na ktoré v celom rozsahu odkazuje.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 142 ods. 3 O.s.p. tak, že pomerne úspešnejšiemu odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je potrebné podať v potrebnom počte rovnopisov spolu s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak potrebný počet rovnopisov účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy, t.j. 0,50 Eur/stranu (§ 42 ods. 3, 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak nebude povinnosť uložená rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.